

**Střední průmyslová škola dopravní, Plzeň,
Karlovarská 99**

Místo poskytovaného vzdělání: Plzeň, Karlovarská 99
Odloučené pracoviště: Plzeň-Křimice, Průkopníků 290

Preventivní program školy

V Plzni dne: 31. 08. 2020

Účinnost od: 01. 09. 2020

Vypracovala: Mgr. Bohumila Pytlíková, školní metodik prevence

**Mgr. Blanka Havlíčková, školní metodik prevence a
výchovný poradce**

Schválila: Ing. Irena Nováková, ŘŠ

Minimální preventivní strategie SPŠ dopravní, Plzeň, Karlovarská 99

I. Analýza situace

Hlavním cílem preventivní strategie by mělo být vytváření pozitivního sociálního klimatu, tedy prostředí vzájemné komunikace, a to jak mezi žáky, tak i mezi žáky a pedagogy. Je nutné působit na pozitivní formování třídních kolektivů, potírat sebemenší náznaky šikany (zejména je podceňována psychická forma), zlepšovat komunikativní a asertivní dovednosti. Významnou úlohu zde mohou sehrát všichni pedagogičtí pracovníci, zejména pak třídní učitelé, kteří spolupracují s metodikem prevence a výchovným poradcem, a to nejen v případě porušování školního řádu. Zde vidíme ještě rezervy, stejně jako ve spolupráci s rodiči. Myslíme si, že by také měli více spolupracovat třídní učitelé a vychovatelé DM (domova mládeže).

Kromě projevů šikany (popř. xenofobie, rasismu) je nutné soustředit se na formování zdravého životního stylu. Ať už jde o prevenci závislostí, prevenci vzniku poruch příjmu potravy, rizikového sexuálního chování, nebo otázky týkající se životního prostředí. Zejména v těchto oblastech využíváme nabídek odborníků (např. spolupracujeme se Zdravotním ústavem v Plzni, Centrem lékařské prevence, Point 14...). Ve výuce jsou využívány vlastní materiály (videokazety, CD...)

Domníváme se, že je rovněž nutné zaměřit se na volnočasové aktivity žáků, nejen ubytovaných na DM. Při plnění těchto cílů se přikláníme spíše k využívání aktivit pro menší počet žáků (např. třídní kolektiv), které jsou efektivnější než masové akce. Důležité pak jsou samozřejmě individuální konzultace podle potřeb žáků, jejich rodičů, popř. pedagogických pracovníků.

Prevence se na pracovišti Karlovarská 99 zaměřuje na žáky 1. až 3. ročníků oborů vzdělání Dopravní prostředky (zaměření Diagnostika a servis silničních vozidel), Provoz a ekonomika dopravy (zaměření Drážní a městská doprava, Komplexní logistika, Letecké technologie, Vnitrostátní a mezinárodní doprava) a Mechanizace a služby (zaměření Požární prevence). Dále pak na žáky 4. ročníků oborů vzdělání Dopravní prostředky (zaměření Diagnostika a opravy vozidel), Provoz a ekonomika dopravy (zaměření Dopravní služby v EU, Logistika a zasilatelství, Silniční doprava a Letecká doprava) a Mechanizace a služby (zaměření Požární prevence). Samozřejmě je na ni pamatováno i v ŠVP.

V místě poskytovaného vzdělávání Plzeň-Křimice, Průkopníků 290 je prevence určena pro obory vzdělání zakončené výučním listem: Mechanik opravář motorových vozidel, Karosář, Autolakýrník, Čalouník, Železničář, pro obor vzdělání zakončený maturitním vysvědčením Autotronik a pro nástavbové studium obor vzdělání Podnikání.

Preventivní působení na žáky probíhá v těsné spolupráci třídních učitelů a učitelů odborného výcviku, která se ukazuje jako velmi důležitá při řešení problémů u jednotlivých žáků. Nadále je zohledněno, jaké nejčastější projevy rizikového chování se vyskytovaly v minulosti, těm je věnována největší pozornost.

Podle ročníků jde na pracovišti Karlovarská 99 o následující počty žáků:

1. ročník – 6 tříd 182 žáků
2. ročník – 6 tříd 128 žáků
3. ročník – 5 tříd 136 žáků
4. ročník – 6 tříd 122 žáků

Z tohoto počtu je 163 dívek.

Na odloučeném pracovišti v Křimicích, Průkopníků 290 jsou počty následující:

Obory vzdělání s výučním listem:

1. ročník - 72 žáků
2. ročník - 96 žáků
3. ročník - 95 žáků

Obory vzdělání s maturitním vysvědčením:

1. ročník - 2 třídy 53 žáků
2. ročník - 2 třídy 46 žáků
3. ročník - 1 třída 32 žáků
4. ročník - 1 třída 32 žáků

Nástavbové studium:

1. ročník - 1 třída 34 žáků
2. ročník - 1 třída 21 žáků

Celkový počet žáků je 481

Plán se vztahuje rovněž na DM - 584 žáků.

II. Témata prevence

- 1) Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření
- 2) Prevence šikany, kyberšikany, násilí, vandalismu - rozvoj mezilidských vztahů
- 3) Prevence rizikového sexuálního chování
- 4) Prevence kriminality a delikvence dle pokynů MŠMT
- 5) Prevence záškoláctví
- 6) Zdravý životní styl, prevence poruch příjmu potravy
- 7) Prevence virtuálních drog, patologické hráčství
- 8) Prevence xenofobie, rasismu, antisemitismu, extremismu
- 9) Rizikové chování v dopravě

III. Cíle, kterých chceme dosáhnout, a ukazatele úspěchu

1) Obecné cíle ve všech tématech primární prevence:

- doporučovat odborné vzdělávání pro pedagogické pracovníky dle jejich zájmu a nabídky
- nabízet jim materiály využitelné ve výuce, návody k řešení krizových situací
- preventivně působit v co nejširší oblasti rizikových forem chování, využívat nejrůznější formy, metody, příležitosti
- zapojovat se do projektů, spolupracovat s odbornými subjekty
- vyhledávat, navštěvovat divadelní, filmová představení, přednášky a besedy s odborníky
- dle možností rozšiřovat nabídku volnočasových aktivit
- pravidelně, aktuálně informovat prostřednictvím nástěnek, na setkáních se žáky
- snažit se o spolupráci s rodiči, nabízet jim poradenskou činnost
- podle potřeby poskytovat konzultace žákům
- snížit počet negativních jevů u žáků školy
- dále se vzdělávat v oblasti prevence

2) Konkrétní cíle:

a) Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

Cíle:

- předcházet užívání návykových látek včetně alkoholu a tabáku
- předcházet závislosti na návykových látkách a zdravotním problémům způsobených konzumací drog
- aktivizovat žáky k zájmovým činnostem, vhodnějšímu využívání volného času

Ukazatele úspěchu:

- mezi žáky nekolují zažitá mýta o drogách
- žáci znají realitu drogového prostředí
- nesnaží se experimentovat
- žáci mají radu zájmů
- škola organizuje besedy s odborníky, při nichž je menší počet žáků a lze diskutovat
- žáci (popř. pedagogové) mají dostatečné informace, ví, na koho se obrátit

b) Prevence šikany, kyberšikany:

- rozvoj mezilidských vztahů, potírání projevů rasismu a xenofobie

Cíle:

- předcházet šikaně a kyberšikaně - postihovat její projevy v jakékoli formě, profesionálně postupovat při rozpoznání šikany v souladu s pokyny MŠMT
- předcházet projevům xenofobie, rasismu, popř. antisemitismu
- upevňovat obecně uznávané hodnoty a postoje ve společnosti
- zajistit bezpečnost žáků ve škole i na odborném výcviku

Ukazatele úspěchu:

- mezi žáky nebudí šikana, není podceňována její psychická forma
- žáci samostatně myslí a rozhodují se, otevřeně mohou říct svůj názor, zároveň jsou tolerantní k ostatním
- žáci se zajímají o dění ve třídě, účastní se společenských akcí
- žáci jsou ochotni řešit své konflikty a nedorozumění dohodou, snaží se najít řešení
- žáci jeví zájem o návštěvy odborníků

c) Prevence rizikového sexuálního chování

Cíle:

- předcházet rizikovému sexuálnímu chování - promiskuitě, nebezpečím nechráněného styku, nemocem
- předcházet rizikům předčasného sexuálního života, vzhledem k právní odpovědnosti, citové nevyzrálosti, věnovat pozornost otázkám antikoncepce
- posilovat obecně uznávané hodnoty-rodina, láska, mateřství
- upevňovat znalosti o tělesných a psychických změnách dospívání
- předcházet rizikům sexuálního zneužívání - pornografie, sex, vydírání
- předkládat témata sexuální výchovy jako přirozenou věc

Ukazatele úspěchu:

- žáci rozumí svým citům, tělesným změnám - nestydí se za ně
- žáci si osvojili asertivní chování - umí říci NE
- žáci rozlišují negativa i pozitiva sexuálního jednání - jsou odpovědní
- žáci dávají přednost dlouhodobým vztahům postaveným na lásce, partnerství
- orientují se v sexuálních otázkách, ví, na koho se obrátit v případě problémů
- projevují zájem o návštěvy odborníků, nebojí se ptát, diskutovat

d) Prevence kriminality a delikvence dle pokynu MŠMT, právní odpovědnosti

Cíle:

- vysvětlit, popsat základní projevy kriminality a delikvence (krádež, násilí...)
- vysvětlit jednotlivé dílčí činy, trestné činy, jejich kvalifikaci, postup řešení, následky
- předkládat společenské normy, upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování
- seznamovat žáky s právním systémem, ústavou
- předkládat vhodné vzory, dbát na dodržování zákonů, být morální oporou

Ukazatele úspěchu:

- žáci si jsou vědomi následků spáchání přestupku a trestného činu
- žáci znají školní řád
- žáci respektují, znají lidská práva a hodnoty, normy společenského chování
- žáci vědí, na koho se obrátit v případě potřeby ať už ve škole, nebo mimo ni
- žáci mají důvěru v pedagogický sbor, je jim příkladem v chování, vystupování

e) Prevence záškoláctví

Cíle:

- snižovat počet zameškaných hodin, zejména neomluvených
- posilovat hodnotu vzdělání
- stanovit v souladu s pokyny MŠMT řešení problémů s docházkou
- spolupracovat s rodiči, popř. dalšími subjekty (sociální odbor, policie)

Ukazatele úspěchu:

- počet zameškaných hodin (zejména neomluvených se snižuje)
- žáci jeví zájem o výuku a další školní aktivity
- škola spolupracuje v prvé řadě s rodinou, v problematických případech dalšími institucemi
- škola má stanoveny zásady, jak řešit neomluvenou absenci

f) Zdravý životní styl

Cíle:

- podporovat zdravý životní styl žáků - životospráva, tělesná i duševní hygiena
- upevňovat kladný vztah ke svému tělu
- seznamovat s různými životními styly, případnými riziky - vrcholový sport, modeling
- předcházet negativním vlivům médií, reklamy - módní trendy
- upozorňovat na nebezpečné poruchy příjmu potravy - obezita, anorexie, bulimie...
- naučit žáky poskytovat první pomoc, orientovat se v integrovaném záchranném systému

Ukazatele úspěchu:

- žáci mají zájem o zdravý životní styl, umí si zorganizovat svůj čas
- nepodléhají módním trendům, přemýšlí o vlivu okolí
- znají pozitiva i negativa různých životních stylů
- žáci mají kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

g) Prevence virtuálních drog - patologické hráčství

Cíle:

- seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog - TV, PC, sázení...
- předcházet zdravotním, sociálním poškozením v důsledku nadměrného užívání virtuálních drog
- stanovit a posilovat pravidla pro jejich užívání
- podporovat počítačové hry, televizní pořady s kladným obsahem

Ukazatele úspěchu:

- žáci znají základní pojmy, pozitiva i negativa virtuálních drog
- žáci respektují stanovená pravidla, popř. si je sami stanoví
- žáci nevyhledávají pouze hry s tematikou násilí, zabíjení ...

h) Prevence xenofobie, rasismu, antisemitismu

Cíle:

- předcházet projevům xenofobie, rasismu, antisemitismu
- vyvracet předsudky vůči národům, starším, odlišným
- poskytovat informace o nebezpečných ideologiích, náboženských sektách, extremistických organizacích, terorismu

Ukazatele úspěchu:

- žáci jsou tolerantní, otevřeně říkají svůj názor
- mají zájem o multikulturní společnost
- mají zájem o jiné kultury
- znají nebezpečí extremistických organizací, ideologií

ch) Prevence rizikového chování v dopravě

Cíle:

- vést žáky k zodpovědnému chování při řízení motorového vozidla
- upozorňovat žáky na nebezpečí v dopravě – dopravní nehody, jízda pod vlivem alkoholu, návykových látek

Ukazatele úspěchu:

- nízký počet dopravních přestupků žáků
- snížení počtu nehod zaviněných žákem a počtu úrazů z dopravních nehod

3) Činnosti dle tematického rozdělení

Český jazyk a literatura:

rozvoj komunikačních dovedností
kultura mluveného projevu
schopnost vyjádřit názor, postoj
úroveň a témata písemných prací
využití literárních ukázek

Občanská nauka:

základy etiky, estetiky
osobnost člověka, jeho charakter
mezilidské vztahy, přátelské vazby
asertivita, sebeovládání
alkohol, drogová závislost
volný čas, jeho využití
právní vědomí, otázky kriminality
otázky lidských práv a svobod
ideologie (fašismus, nacionalismus)
xenofobie, rasismus
psychologie osobnosti
seberealizace, motivace, životní cíl
asertivita
relaxační aktivity
osvojení zásad duševní hygieny
péče o tělesné i duševní zdraví
hodnotový systém jedince

	jednání s lidmi, řešení problémových situací řešení modelových situací, jednání v sociálním styku
Dějepis:	nacionalismus, rasismus apod. v historických souvislostech kořeny náboženské nesnášenlivosti
Právní nauka:	vytvářet právní vědomí komunikativní dovednosti, vhodný způsob projevu schopnost naslouchat přesnost ve vyjadřování
Účetnictví, fiktivní firmy:	zjišťovat slabé i silné stránky své osobnosti pracovat na dosažení kolektivních cílů přivykat samostatné i týmové práci
Řízení motorových vozidel:	prevence rizikového chování v dopravě
Tělesná výchova:	zdravotní stav jedince, zdravý životní styl zvyšování odolnosti organismu (po fyzické i duševní stránce)

V oboru vzdělání Mechanizace a služby, zaměření Požární ochrana:

- poznatky o záchranném integrovaném systému

Na odloučeném pracovišti Plzeň-Křimice jsou předměty Občanská nauka předmětem Základy společenských věd, Dějepis se vyučuje u oboru vzdělání Autotronik a Právní nauka jako předmět Právo na nástavbovém studiu.

4) Další činnosti v oblasti prevence

- spolupráce s prizvanými odborníky a institucemi (viz níže)
- tvorba, aktualizace nástěnek
- návštěvy tematicky zaměřených přednášek, besed, filmových a divadelních představení
- využití vlastních materiálů ve výuce (ze zdrojů „Jeden svět na školách“, „Člověk v tísní“...)
- pravidelná setkání se žáky a rodiči
- poskytování individuálních konzultací
- předávání získaných informací dalším pedagogickým pracovníkům
- další vzdělávání dle nabídky a zájmu jednotlivých pedagogů

5) Spolupracující odborníci a instituce

- Pedagogicko psychologická poradna, metodik primární prevence – Mgr. Vlčková
- Krajský úřad Plzeň
- Magistrát města Plzeň
- Úřady městských obvodů, obecní úřady dle bydliště žáka
- Policie ČR, Klatovská 45, oddělení Vinice, oddělení Skvňany
- Středisko výchovné péče, Karlovarská 67, Plzeň
- Charita Plzeň
- Člověk v tísní
- Centrum na podporu integrace cizinců, Americká 39, Plzeň
- Point. 14
- PMDP Plzeň
- P centrum
- Poradenské centrum Ledovec
- Linka bezpečí dětí a mládeže
- Centrum lékařské prevence, Rodinná 7, Plzeň

V. Způsoby hodnocení

- pravidelná setkání se žáky, kde se budou moci vyjádřit k úrovni jednotlivých aktivit a zároveň navrhnout další témata, která by je zajímala
- na základě spolupráce s ostatními pedagogy, jejich přístupu a reakcí
- zpětná vazba při spolupráci s rodiči
- dle počtu uskutečněných aktivit, zejména jejich kvality a efektivity
- dle informací od subjektů působících ve škole
- dotazníkové akce

VI. Zdroje a literatura

- Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2005-2008
- Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (novelizovaná vyhláška č. 72 Sbírky zákonů) z 16. 10. 2007
- Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28: a to příloha č. 7 – Kyberšikana, příloha č. 10 – Vandalismus a příloha č. 11 – Záškoláctví.
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Metodický pokyn k problematice šikanování 28 275/ 2000-22
- Metodický pokyn o spolupráci škol s Policií ČR 25 884/ 2003-24
- Metodický pokyn k prevenci sociálně patologických jevů
- Pravidla pro rodiče k bezpečnému užívání internetu 11 691/ 2004-21
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřízených MŠMT 29 159/2001-26
- Zákon číslo 379/2005 sb. O opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými toxikomaniiemi a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Plán práce a náplň práce školního metodika prevence
- webové stránky: www.msmt.cz, www.sikana.cz, www.odrogach.cz...
- filmy, dokumenty týkající se zdravého životního stylu
- přednášky, odborné semináře, samostudium

Konzultační hodiny školních metodiků prevence:

Mgr. Bohumila Pytlíková (pracoviště Karlovarská):

Pondělí 14:30 - 15:00 nebo středa 7:15 – 7:45 (popř. dle předchozí domluvy)

Mgr. Blanka Havlíčková (pracoviště Křimice):

Čtvrtek 14:25 – 15:00 (popř. dle domluvy)

Žákům ubytovaným na DM zprostředkuje kontakt vychovatel DM.

Časový plán:

Preventivní program bude plněn (popř. aktualizován dle potřeby nebo na základě Pokynů MŠMT): průběžně během školního roku 2019/20

Seznámení ředitelky školy s plánem: srpen 2020

Seznámení vedení školy: na poradě vedení školy v září 2020

Seznámení kolegů: po celý školní rok k dispozici na nástěnce ve sborovně školy, na Infosysu ve složce metodická prevence, na pracovišti v Křimicích ve sborovně a na nástěnce školní počítačové sítě ve složce výchovný poradce